

Advies WMO raad Haarlem op nota

“Welzijnswerk klaar voor toekomst” .

Inleiding

De Wmo-raad Haarlem heeft met belangstelling kennis genomen van de nota Welzijnswerk klaar voor de toekomst. De Wmo-raad adviseert positief over deze nota. Daarnaast heeft zij een aantal aanbevelingen. Die aanbevelingen richten zich op de uitgangspunten in de nota (1), een aantal van de genoemde voorstellen (2) en er worden twee nieuwe voorstellen gedaan (3). Tot slot volgen enkele vragen om verduidelijking (4) en een opmerking over de adviesprocedure (5).

1. Uitgangspunten

Visie op Welzijn

De Wmo-raad onderschrijft het hoofddoel van het welzijnswerk, zoals dit eerder in de Wmo-nota Ontmoeten, verbinden en meedoen is omschreven: meedoen aan de samenleving mogelijk maken. De Wmo-raad kan zich ook vinden in de vertaling van dit doel in drie opgaven voor het welzijnswerk. Tegelijkertijd is daarmee echter ook de welzijnstaak verengd tot de welzijnsinstellingen. Daarmee blijft, ondanks de brede insteek van de kerntaken, het risico bestaan dat het welzijnswerk vooral bestaat uit de activiteiten en diensten, die door deze instellingen geboden worden. Het maakt de ruimte voor vernieuwende initiatieven kleiner. Ook verdwijnt een algemene doelstelling van het welzijnswerk, namelijk empowerment, daarmee uit zicht. Wij kunnen ons voorstellen dat om pragmatische redenen voor de korte termijn voor deze insteek gekozen is, w ij pleiten er voor om nog wel een keer een bredere kijk te ontwikkelen.

In de nota wordt aangegeven dat er nieuwe spelers zijn in het welzijnswerk, dat dit de welzijnsorganisaties (en hun toegevoegde waarde) minder zichtbaar maakt en dat dit vraagt om een scherpere definitie van de rol van de welzijnsorganisaties. Ondanks de drie duidelijke opgaven die omschreven worden wordt die scherpere definitie nog niet gegeven en is een visie op de gewenste situatie hierin niet beschreven.

Ook missen wij in de nota een overall visie op de relatie tussen welzijn en andere beleidsterreinen, zoals wonen en werken, terwijl uit de analyses blijkt dat de leefomgeving van invloed is op het ontstaan van probleemwijken.

Advies

Ontwikkel een visie op welzijn, die los staat van de bestaande instellingen en die ruim naar welzijn kijkt en naast de verbindende taak van de instellingen ook en vooral naar de empowermentstaak kijkt.

Wonen en werken zal bij de welzijnsnota betrokken moeten worden.

Vraaggerichtheid

De Wmo-raad waardeert het dat de nota gebaseerd is op een uitgebreide analyse van de verschillende Haarlemse wijken en de verschillende doelgroepen. In de inleiding staat dat in 2010 samen met de bewoners en maatschappelijke organisaties gewerkt gaat worden aan een verdieping en verbreding van de analyse. Wij vinden dit van groot belang om er voor te zorgen dat het welzijn zo vraaggericht mogelijk wordt ingericht. Naast meedenken over de analyse vinden we het ook wenselijk om de tevredenheid van deelnemers over het huidige aanbod te meten. Graag worden wij als Wmo-raad ook betrokken in dit proces. Ook zelforganisaties en belangenorganisaties moeten betrokken worden.

Advies

Geef concreet vorm aan het verder uitwerken van de opgaven van het welzijnswerk vanuit een nader onderzoek van de vraag. Betrek daarbij belangenorganisaties

2. Advies t.a.v. enkele voorstellen in de nota

Haarlemmers met een beperking zijn ook betrokken Haarlemmers

In de nota wordt een onderscheid gemaakt tussen vier doelgroepen die specifieke aandacht vragen. Betrokken Haarlemmers krijgen daarbij een belangrijk rol als diegenen die bijdragen aan het welzijn van een ieder, omdat zij zich inzetten voor elkaar en voor de stad. De Wmo-raad vindt het van belang dat mensen met een beperking ook gezien worden als betrokken Haarlemmers. Door mensen met een beperking ook een rol te geven in vrijwilligerswerk of andere activiteiten snijdt het mes aan twee kanten. Overigens komt dit in de nota wel terug in het voorstel: experiment met buurtdiensten en zorgruil.

Advies

Ontwikkel een welzijnsbeleid waarbij mensen met een beperking juist ingezet worden als betrokken Haarlemmer in plaats van als doelgroep voor wie de activiteit georganiseerd wordt.

Mensen met een beperking breder zien dan ouderen

Hoewel in de nota eerst diverse groepen met een beperking genoemd worden gaat het verder vooral om ouderen. We vinden het van belang dat ook voor de andere groepen met een beperking expliciet aandacht in het beleid is. Het lijkt erop dat de meest kwetsbare burgers van de stad niet of nauwelijks gebruik maken van het welzijnswerk. De Wmo-raad beveelt daarom aan dat mensen met een verstandelijke, lichamelijke, psychische beperking op zeer korte termijn meer mogelijkheden krijgen aangeboden binnen het Haarlemse welzijnswerk. Dit geldt ook voor de nog niet genoemde groepen zoals verslaafden, daklozen, slechthorenden, laaggeletterden etc.etc.

Advies

Blijf de groep mensen met een beperking breder zien dan de doelgroep ouderen en ontwikkel op korter termijn concrete activiteiten voor deze doelgroep.

AWBZ pakketmaatregelen

De Wmo-raad is verheugd te zien dat de gemeente de collectieve welzijnsvoorzieningen ziet als een van de instrumenten om mensen te ondersteunen die hun recht op ondersteunende begeleiding kwijt raken. Gezien het feit dat in 2010 mensen hier concreet mee te maken

kunnen krijgen zouden wij graag zien dat er op korte termijn concrete voorstellen hierover gedaan worden.

Advies

Onderneem actie om op korte termijn concrete voorstellen uit te voeren om de mensen die in de problemen komen door het verdwijnen van begeleiding een aanbod te kunnen doen.

Accommodaties

De Wmo-raad is verheugd te lezen dat er in Schalkwijk inmiddels gewerkt wordt aan het oppimpen van de buurtcentra. Veel buurtcentra hebben een enigszins oubollige uitstraling. Het imago van buurtcentra (of is het de realiteit) is bij veel van de Wmo-raadsleden niet zo positief. Een eigentijdse uitstraling kan helpen, maar ook meer eigentijdse vormen van activiteiten. De Wmo-raad ziet twee groepen, ouderen en jongeren, die redelijk goed gebruik maken van de activiteiten van het Welzijnswerk. De groep allochtonen is gelukkig ook een groeiende groep. Wel valt het de leden van de Wmo-raad op dat het niveau van activiteiten van dien aard is dat niemand van ons zelf ooit gebruik zou willen maken van het bestaande aanbod. Uitbreiding van vernieuwende activiteiten met een ander karakter zou onze voorkeur hebben. Gebruik van ICT als basis voor ontmoeting wordt, met uitzondering van de website voor zorgruil, niet genoemd in de nota. Zeker als het er om gaat de “gewone” Haarlemmer te betrekken is het belangrijk om modernere activiteiten te ontwikkelen.

Het beheer van accommodaties blijft o.i. een taak voor de welzijnsorganisaties. Het gaat wel om veel geld, terwijl er ook regelmatig leegstand is, dus er zou meer samenwerking op dit vlak moeten komen met andere organisaties. Stadsbreed moet er een goede afspraak komen over verhuurtarieven.

Advies

Werk in zoveel mogelijk wijken aan het verbeteren van de uitstraling en imago van de buurtcentra. Onderzoek de mogelijkheden van virtuele ontmoetingen als basis voor leefbaarheid in de wijk.

Meer samenwerking m.b.t. het gebruik van accommodaties en afspraken over verhuurtarieven.

De er op af aanpak

De er op af aanpak van welzijnsinstellingen spreekt de Wmo-raad aan. Samenwerking met andere instellingen en intensieve samenwerking lijkt ook ons daarbij een voorwaarde. Wij vragen ons wel af waarom dit niet in alle wijken nodig zou zijn (zo is bijvoorbeeld eenzaamheid een probleem dat in alle wijken speelt), maar kunnen ons de pragmatische insteek van een pilot in twee wijken voorstellen. We vinden het wel belangrijk om ook de samenwerking “laagdrempelig” te houden en niet teveel bureaucratie te creëren.

3. Aanvullende adviezen

Ideeën opdoen

Er wordt een verandering van het welzijnswerk verwacht met opgaven die meer bij deze tijd passen. De gemeente Haarlem staat daarin niet alleen. VWS vraagt een ander beleid van gemeenten en veel gemeenten ontwikkelen beleid op dit terrein en experimenteren met nieuwe werkvormen.

Advies

Ga op zoek naar de good practices in andere gemeenten. Concreet bevelen wij ondermeer projecten aan die er op gericht zijn mensen met een (verstandelijke) beperking een actieve rol bij de uitvoering van welzijnsactiviteiten te geven, zoals bijvoorbeeld het project Prinsenhof in Rotterdam of andere soortgelijke projecten.

PGB Welzijn

Zoals u bekend zal zijn is in de gemeente Almelo geëxperimenteerd met een PGB Welzijn. Een PGB dat mensen de mogelijkheid geeft zelf een bepaald budget in te zetten om hun welzijn te vergroten. De resultaten van dit experiment zijn positief. In het kader van vraaggerichtheid en het vergroten van de eigen kracht en mogelijkheden van mensen stellen wij voor dat de gemeente Haarlem ook een dergelijk PGB gaat instellen.

Advies

Voer een PGB Welzijn in

4. Vragen

In de nota wordt aangegeven dat er nog veel vooruitgang geboekt kan worden op dit terrein. Wij zijn benieuwd om welke doelstellingen de gemeente concreet voor ogen heeft.

In de analyse staat dat de grote meerderheid van de oudere Haarlemmers voldoende beweegt. In 3.3.2. wordt dit echter als maatregel voor de vernieuwing van het ouderenwerk voorgesteld. Dit lijkt tegenstrijdig.

Wij zijn groot voorstander van huisbezoeken aan ouderen in het kader van signaleren. We vragen ons wel af welke samenwerking de gemeente precies wil tussen diverse organisaties en vrijwilligers die achter de voordeur komen en hoe daarmee in het kader van privacy wordt omgegaan.

5. Procedure

Voorafgaand aan het ontvangen van de nota hebben twee leden van de Wmo raad een gesprek gehad met de programmamanager Wmo. Tijdens een bijeenkomst van de klankbordgroep Wmo is in een presentatie van de gemeente ook aandacht geweest voor het onderwerp Welzijnswerk. Beide bijeenkomsten hadden een informatief karakter.

De adviesaanvraag is gedateerd 21 december 2009 en daarna binnengekomen bij de Wmoraad. De aanvraag kwam na de laatste vergadering van de Wmoraad in dat jaar, met het verzoek om een advies te schrijven voor 21 januari 2010. De mogelijkheid om daar op een goede manier met elkaar over te praten is -zeker gelet op vakanties- dan bijzonder klein. Het verdient niet de schoonheidsprijs. Wij vragen u in het vervolg meer tijd in te ruimen voor een adviesaanvraag.

Graag ontvangen wij uw reactie op dit advies binnen 6 weken.